

Hajléktalanok

Magyar história X

A Fringe Fesztiválon láttam őket először. Megrendítő volt, hogy oly sok közönségcsalogató indiai hastáncos-csoport és színes lebernyegekbe öltöztetett látvány-produkció után hirtelen berobbant a színre a magyar valóság. Egy csapat egri fiatal láttam, akik jó mozgáskultúrával nem öncélúan ugrabugráltak, hanem tánc tudásukat egy gondolat szolgálatába állították. Hozzá akartak szólni a mi életünkhöz. És ehhez a magyar valóságból merítették a témát. Hajléktalanokról szólt a táncjáték; ábrándos szemű, remélhetőleg viszonylagos jólétben felnövő ifjak vették magukra a hajléktalan lét megannyi rekvizitjét.

A színpadon 5 lepusztult, agyonhasznált, festéklepattogzott, soha fel nem újított parki pad, amelyeken a hajléktalanok oly gyakran megtelepednek. Körben álltak itt a padok, koszorúban. Alattuk-rajtuk szemét, ócska papírdobozok, rongyok, nylonszatyrok, ételmaradványok, elszórt újságpapírok. Továbbá ócska bőrröndök, szakadt, elkoszlott laticelek, kiselejtezett háztartási tárgyak. Sok ilyen látunk aluljárókban, mindenfelé. Az újságpapírt itt nem olvassák, hanem csomagolnak bele, máskor takarónak, alátétnek használják. Ebben a kietlen, nyomorúságos világban a helyekért folyik a küzdelem. Mindig kevesebb van, mint amennyi kellene. Ki-ki védi a sajátját, holmijával együtt. Farkastörvények uralkodnak itt csakúgy, mint a jólét világában.

A női hajléktalanság különösen szívszorító. És Vass Sándor Gergely színpadán, aki a koreográfiát alkotta, egy fiú kivételével mind lányok élnek, mozognak a hajléktalanokat. Kócosak és ápolatlanok. Közös mozgásuk közös sorsukról szól, ahol ember embernek farkasa. Ebbe a világba érkezik kis motyójával egy új jövevény. Kíváncsian néz körül a gyanakvó emberkoszorúban. Húzzák, rángatják; nincs részvét a rokonsorsú iránt sem. Végül egyikük nagy kegyesen mégis helyet enged neki a padján.

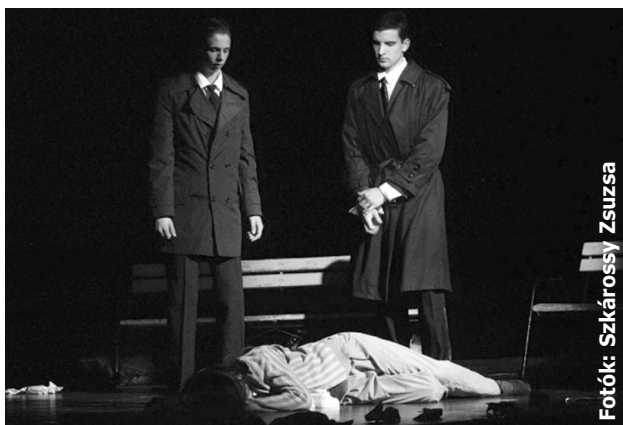
A jövevény tánca, minden mozdulata csupa tiltakozás, csupa harc a helyzet ellen. A többiek akrobatikus ügyességgel kergetik, taszítják egymást, bizalmatlanul méregetik az új lányt, majd egymű csoporttá válnak.

Feketekabátos közterületesek jelennek meg a színen (két fiú), és fontosságuk tudatában pásztázzák át a parkot. Ez az ő terepük. Hatalmukat csak itt gyakorolhatják igazán: a kiszolgáltatottnál, a náluk gyöngébbeknél. Kikezdi az új lányt is, aki próbál még ellenállni a közegnek. Olaj a tűzre. A közterületesek jól ellátják a bajját, minden szadizmusukat rajta töltik ki. Ütlegelik, nem tűrnek ellenállást. Ám amire még mi sem számítottunk: agyon is verik a védtelent, majd kínos nyakkendőigazítás és szemrehányó egymásramutogatás után cinikusan elvonulnak. A jelenet azt sugallja: soha nem fog kiderülni, ki a lány gyilkosa. Ki is keresné az idevetődöttet valójában? A mozdulatlan testhez lassan közelítenek a többiek. Azt hinnénk, a tragédia összekovácsolja a szerencsétleneket. De a halál itt nem esemény, már más a tét: mint kiéhezett hiénák, rávetik magukat, és mindenéből kiforgatják.

Koreográfus és előadók a témát élő felkiáltójelként veszik halálosan komolyan. Vass Sándor Gergely tudja, nem csak a Művészetek Palotájában lehet és kell művészetet csinálni. Sőt, nem csak Budapesten. Egerben is, művészeti szakközépiskolásokkal. Egy padlason, egy pincében vagy éppen egy iskola tornatermében. Mondandójának kifejezésére megtalálta csapatát: mindnyájukat együtt hevíti a közösségért érzett aggodalom. Az egri fiatalokkal – a *Bartók-Concerto* drámai hangjaira – hiteles, hozzánk szóló táncballadát alkotott.

Cserje Zsuzsa

Közreműködők: Bálint Petra, Bánovits Ottó, Bánovits Vivianne, Birincsik Petra, Kís Virág Boglárka, Kreácsik Judit, Muhel Tamás, Szalóczy Géza, Szarvas Fruzsina

Fotók: Szkarossy Zsuzsa

CAFÉ DE LA DANSE

A CAFÉ DE LA DANSE egy bevált francia mintákat követő eseménysorozat, melynek során a színpadi tánc a performance műfaji keretei szerint kilép a színházi közegből. Célja, hogy olyan közösségi tereket vegyen birtokba, ahol a néző, azaz a kávéházba látogató közönség új kontextusban, testközelben találkozhat a tánccal.

Rendhagyó tehát a helyszín és formabontó az esemény. Csak ezen alkalmakra komponált mozdulatsorokkal, extrém karakterekkel.

Kávéházi nyüzsgés, surrognak a kávéfőzőgépek. Szőke nő ül a pultnál, miniszoknyában, fekete neccharisnyában, dekoratív keménykalapban. Festett szemével igazi kávéházi konzumnőnek látszik. Rágyújt egy cigarettára, rózsaszállal ajándékozza meg az egyik vendéget, beleszókol a nyakába a másíknak, próbálja kísértésbe hozni a közönség férfitagjait. Csak feltételezzük, hogy ez már a táncprogram része. Nem tévedünk.

A bejárat felől csíkos fürdőköpenyben nevetséges alak érkezik. Szőrös lába kilóg a köpeny alól. Kéretlenül és hivatlanul odaül az emberek mellé, fejhargon beszél valami érthetetlen nyelven, artikulátlan hangon fülükbe ordít; beleszagol, sőt beleiszik vörösboros poharukba. Vidáman agresszív provokációira nem érkezik válasz. Olykor líraira vált, megsimogatja egy gyerek fejét. Kedélyes kedvessége zavarba hozza az addig zavartalanul üldögélő polgárt. Majd továbbbszáguld az asztalok között, egészen a zenegépig, ahol vidám dj-vé válik: a továbbiakban ő kezeli a hangpultot. Újabb és újabb zenéket tesz föl, a CD-választásokat groteszk mozgása kíséri. A lemez női hangjára ő tátog, fenekét riszálja, vonaglik, felkap egy ijedt gyereket és körbetáncol vele, aztán lerakja... Elementáris életkedv sugárzik belőle. E kávéházi bohóc a táncos *Gergely Attila*. Élénk jelenléte feldobja a közönséget.

És máris újabb alak érkezik. Valahol egy rejtett oldalajtón észrevétlenül kúszik a térbe egy furcsa, riadt tekintetű fiatalember. Nyakkendős és ijedt. Lábújjhegyen settenkedik az asztalok között. Feltartott kézzel közlekedik, mint aki mindig védekezik. Tán Chaplin távoli rokona; esetlennek tűnő csetlése-botlása biztos táncstudást takar.

Dekoratív vörös boát nyaka köré tekerve, kezében spanyolos, fekete legyezővel megjelenik egy nő, óriási hasa valódi terhesség jele. A feszülő has nem akadályozza artisztikus mozdulatai közben. Ő *Juhász Kata!* Várandóssága csak fölerősíti különleges kisugárzású személyiségének átütő erejét: ha közelében ülsz, csak rá figyelhetsz! Vagy elkerülöd, vagy bátran szembenézel vele. Tekintete lenyűgöz, a vesébe lát.*

Váratlanul, a kávéház ablakának peremén is bekúszik egy férfi, furcsán kígyózó mozdulatokkal. Odaül hozzánk, és ő is a szemünkbe néz. Ha visszanezünk, mint ha különös áramkörök keletkeznének köztünk.

Rádásként és meglepetésül egy japán balerinának tetsző nő tipeg be, hihetetlenül vastag kockatalpú fehér cipőben. Vágott keskeny szemével, zárt mozdulataival ide-oda illeg, baletthagományt idéz e mai közegben.

Egyszóval a szereplők olykor szuggesztíven bennünket vizslatnak, miközben mi is őket, máskor egymáshoz kapcsolódnak, és mozdulataik is egymásba fonódnak.

Forgathatjuk a szemünket rendesen, ha azt akarjuk, hogy mindent lássunk, ami a kávéházban zajlik. Benne vagyunk a sűrűjében. Hiszen lassacskán mindenünnen beszivárogtak már a táncosok a vendégekkel zsúfolt térbe. E furcsa figurák mozognak mindenütt, lebegnek körülöttünk, négykézláb átkúsznak az asztalok alatt, asztalok tetején ugrálnak át, akár kisebb kényelmetlenségeket is okozva a fogyasztó vendégnek.

Ráadásul az alkotók a multimedia minden eszközét is bevonják a játékba. A háttérben vetítések zajlanak, szól a folytonosan változó zene, és videósok, paparazzok hada fotografálja a megismételhetlent. Persze ők sem tudnak egyszerre ott lenni mindenütt, csak kis szelvényeket megörökíteni a színes és kavargó világnak.

Mindezt az élő és intenzív rögtönzésnek ható mozdulatfolyamot, a spontaneitás látszatát keltő természetesen megkomponálták, alaposan ki is dolgozták, részleteit be is gyakorolták a megalapozott táncstudású művészek: kitágítván a hagyományos tánc határait és lehetőségeit. Mi, vendégek, élvezettel figyeljük őket, s azt is, ahogyan egymással táncolnak. Aztán minket is fölkérnek, és a performance végére a fotósok, videósok, bámáskodók, szaknézők, kritikusok, pincérek és pul-toskisasszonyok egynemű közösséggé válnak.

Ha ennyit akartak, akkor sikerült. Hangulatos, jó este volt. Kérek még egy kávé! A pizzamás bohóc is jöhet!

Cserje Zsuzsa

Rendező-
koreográfus:
Juhász Kata

*Az előző számunkban megjelent *Woyzeck-koncert* című cikkben a rendező-koreográfus neve helyesen: *Juhász Anikó*. (A szerk.)